

K 7/M 45

120000868904

ПОСВЕТЕН НА 70 ГОДИШНИНАТА ОТ ВЕЛИКАТА ОКТОМВРИСКА
СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РЕВОЛЮЦИЯ

ОПРЕДЕЛЕНА СЪРЪЖКА
Г. В. 1950
ДРЕВНА ПУБЛИКАЦИЯ

ДРЕВНА ПУБЛИКАЦИЯ

K $\frac{7}{M45}$

XXVII МЕЖДУНАРОДЕН
ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ
МУЗИКАЛНИ ДНИ“
РУСЕ — 1987

ПОСВЕТЕН НА
70-ГОДИШНИНАТА ОТ
ВЕЛИКАТА ОКТОМВРИЙСКА
СОЦИАЛИСТИЧЕСКА РЕВОЛЮЦИЯ

ЗАГРЕБСКА ФИЛХАРМОНИЯ —
СФР ЮГОСЛАВИЯ

Диригент — ПАВЛЕ ДЕШПАЙ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868904

27 март — петък

Начало — 19 ч.

Зала — Дом на културата

448060

* ЛУЦИАН ШКЕРИАНЦ —
ТЪРЖЕСТВЕНА УВЕРТЮРА

ЛУДВИГ ВАН БЕТХОВЕН —
КОНЦЕРТ ЗА ПИАНО
И ОРКЕСТЪР № 3, опус 37

Allegro con brio

Largo

Allegro (Rondo)

Солист — ЮРИЦА МУРАЙ

ГУСТАВ МАЛЕР —
СИМФОНИЯ № 4

Bedächtig. Nicht eilen

In gemächlicher Bewegung.

Ohne Hast

Ruhevoll

Sehr behaglich

Солист — ОЛГА ГРАЦЕЛИ —
сопран

* Първо изпълнение в България

Югославският композитор **ЛУЦИАН ШКЕРИАНЦ** е роден през 1900 година в град Грац. Учи музика в Любляна, в Пражката консерватория (1920—1921), в Академията за музика и театрално изкуство във Виена при Й. Маркс (композиция) и А. Трост (пиано) — през 1922—1924 година. След това усъвършенства композиторската си техника при Венсан Д'Енди в „Скола канторум“ в Париж (1924—1927), а дирижирането — при Е. Вайнгартнер в Консерваторията в Базел (1930). От 1926 г. преподава композиция в Музикалната академия и средното музикално училище в Любляна, където обучава редица днешни изтъкнати композитори. Активно се занимава с преподавателска дейност до 1970 г. Бил е ректор на Академията за музика в Любляна (1945—1947), диригент на оркестровото общество на Музикалната царица (1924—1945), директор на Словенската филхармония (1950—1955). От 1949 г. е редовен член на Словенската академия за наука и изкуство. Умира през 1973 г. в Любляна.

Шкерианц е един от най-плодотворните композитори на XX век в Словения. Основна част в творчеството му заема инструменталната музика — симфонии, увертюри, концерт за оркестър, клавирен и цигулков концерт и др. За композиторския му стил е характерно използването на ясни класически музикални форми, съчетани с късноромантични тенденции и импресионистична яркост на звученето. От друга страна, в някои свои творби Шкерианц прибегва и до додекафонична техника на композиране. Музиката му е нежна, с лирико-меланхолични настроения.

Неговата композиция **ТЪРЖЕСТВЕНА УВЕРТЮРА**, която ще бъде изпълнена на този концерт от Загребската филхармония, е написана през 1961 година.

БЕТХОВЕН пише своя **ТРЕТИ КОНЦЕРТ ЗА ПИАНО**, опус 37, през 1800 година. Три години по-късно — на 5 април 1803 година — концертът е изпълнен за пръв път пред публика във Виена, като соловата клавирна партия е изсвирена от композитора.

В наши дни Третият Бетховенов клавирен концерт е едно от често изпълняваните и любими произведения както за пианистите, така и за слушателите. Неговата привлекателност до голяма степен се дължи на типичното за симфонизма на младия Бетховен противопоставяне на героичност и дълбока лирика, на контрастното редуване на части, наситени с философска възвишеност или ярка танцувалност.

ГУСТАВ МАЛЕР (1860—1911) съчинява **ЧЕТВЪРТАТА** си **СИМФОНИЯ** през 1899—1900 година. Както и предшестващите я две симфонии, Четвъртата също е написана по текстове от сборника „Чудният рог на момчето“ на Арним и Брентано. И както Втората и Третата симфония на Малер, така и Четвъртата може (по думите на Солертински) условно да бъде наречена „Човекът и природата“. Но, за разлика от предишните две, Четвъртата по нов начин пресъздава тази идилия. Тук Малер за пръв път достига пълна зрелост на композиторския си стил — значително са съкратени мащабите на цялото и на отделните части, оркестровият състав е чувствително намален, липсват външно-контрастни тематични съпоставяния, като същевременно тематичните връзки са разширени и задълбочени. И още нещо ново за малеровия симфонизъм — полифоничният контрапункт става основен принцип за тематично развитие.

Специалистите определят Четвърта симфония и като най-„класична“ в творчеството на композитора. Малер по свой неповторим начин интерпретира виенския класически стил. В симфонията преобладават светли, предимно мажорни хармонии с плавно гласоводене, широк мелодически рисунък, пестелива и ясна фактура. Отделните части на произведението, макар и носещи различни настроения, принадлежат към една обща светла емоционална палитра. Така например, Първата част представлява слънчево, леко, моцартовско сонатно алегро. Нейната главна лирично-песенна тема определя характера на музиката в цялата част.

Във втората част — Скерцо, пресобладават разнообразни танцувални образи — изящни, скептични, фантастични.

Адажиото (III част) представлява вдъхновено поетично съзерцание. В тази част, според някои изследователи, витае духът на късния Бетховен от последните му кuartети и клавирни сонати.

Лирична кулминация на цялата симфония е Финалът. Тук композиторът прибавя към оркестровата „песен“ и човешкия глас. Ролята на Финала в цялостното изграждане на творбата е определена от съветския музиковед К. Розеншилд по следния начин: „... Ако в първата част на симфонията са пресъздадени идилически образи от опоетизирания бит, а Адажиото разкрива идилията на лирическото съзерцание, то в „Песента за небесните радости“ е въплътен образът на идилическата утопия.“

Четвърта симфония е изпълнена за пръв път в Мюнхен през 1901 година под диригентството на Малер.

Пианистът **ЮРИЦА МУРАЙ** от осемгодишен е ученик на известния клавирен педагог проф. С. Станчик, в класа на когото и се дипломира през 1950 година в Загребската музикална академия. Три години следва в Будапещенската консерватория „Ференц Лист“ при проф. Б. Ноди, а след това специализира в майсторския клас на проф. М. Лонг в Париж и на летните курсове в Сиена при проф. Г. Агости и А. Корто. Мурай е редовен професор по пиано в Загребската музикална академия.

През дългогодишния си път в изкуството, Юрица Мурай е концертирал в редица големи градове и страни. Често е канен в музикалните центрове на Гърция, Унгария, Франция, СССР, Швеция, Полша, ГДР, ФРГ, Испания, Италия, Румъния, Белгия, Чехословакия и Канада. Свирил е с много оркестри — Ленинградска филхармония, филхармониите на Краков, Варшава, Дрезден, Будапещенска филхармония, с големите югославски оркестри, Загребски солисти и др.

Мурай е музицирал с повечето от световно-известните диригенти като Л. Матачич, Б. Папандопуло, М. Хорват, С. Шулек, Д. Лехел, К. Мазур, О. Суитнер, П. Клетцки, Г. Себастиан, К. Кондрашин. Редовен гост е на Дубровнишките летни концерти и на Вараждинските барокови вечери.

Юрица Мурай е един от най-видните представители на загребската клавирна школа. Изпълнителското му изкуство се отличава с изтънчен музикален вкус и техническа прецизност и майсторство. В интерпретациите си Мурай обръща внимание на всички музикални изразни елементи, като ги превръща във вдъхновено музикално преживяване.

ЗАГРЕБСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ води началото си от деветнадесетото столетие, а в сегашния си вид съществува повече от половин век. През годините тя се утвърждава като водещ музикален институт не само в Загреб, но и в цяла Югославия. Репертоарът ѝ е разнообразен — в него намират място както класически музикални творби, така и съвременни произведения. Оркестърът, в който участват повече от 100 инструменталисти, е работил с най-изтъкнатите югославски диригенти — Крежимир Баранович, Милан Сакс, Ловро Матачич, Милан Хорват.

От 1980 година главен художествен ръководител и диригент на Загребската филхармония е Павле Дешпай.

Интерпретациите на оркестъра се отличават със свой специфичен тембър и подчертано добро чувство за ритъм. Изявите на загребските филхармоници се посрещат винаги с внимание и удовлетвореност от публиката и музикалната критика.

Филхармонията е гостувала в много страни на Европа и Америка, и е дирижирана от редица изтъкнати диригенти като Бруно Валтер, Вайнгартнер, Кубелик, Стоковски, Маркевич, Кондрашин, Рождественски, Зубин Мехта и много други.

Загребската филхармония е и един от редовните участници в летния фестивал в Дубровник.

ПАВЛЕ ДЕШПАЙ е израснал в семейство на югославски музиканти. От ранно детство свири на цигулка и пиано. После следва в Загребската музикална академия и още като студент започва да дирижира Загребската филхармония и Загребския национален театър за опера и балет.

След дипломирането си основава Задарския музикален фестивал и става главен диригент на Камерния и Симфоничния загребски оркестър. Впоследствие създава Белградския камерен оркестър, който под неговото диригентство има големи успехи в много европейски страни.

Дирижирал е в редица музикални центрове на Европа — Букурещ, Берлин, Лайпциг, Хага, Амстердам, Ротердам и други.

От 1970 година е музикален ръководител и диригент на симфоничния оркестър във Флорида.

Освен симфонични произведения, Дешпай с удоволствие дирижира и опери. В репертоара му влизат почти всички най-често изпълнявани оперни творби в света.

Павле Дешпай е носител на Наградата на Загреб за изпълнението на „Военен реквием“ от Бритън.

